

Sygn. akt VIII U 392/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 r. w Gliwicach

sprawy G. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania G. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 stycznia 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu G. W. prawo do emerytury, poczynając od dnia 1 stycznia 2014r.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 392/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 stycznia 2014. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) odmówił ubezpieczonemu G. W. prawa do emerytury w niższym wieku w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem ZUS nie zaliczył mu żadnego okresu takiej pracy.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Podniósł, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywał w latach 1976r. – 1998r. Nadto wskazał, iż taki charakter jego pracy wynika z zeznań świadków, o przesłuchanie których wniósł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo wskazał, że odwołujący nie spełnia warunków do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie wykazał żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Równocześnie organ rentowy poinformował, iż nie uznał ubezpieczonego za pracę w warunkach szczególnych okresu pracy od 1 sierpnia 1976r. do 30 września 1998r. w Fabryce (...) S.A. w T. ponieważ nie przedłożył on stosownego świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Równocześnie ZUS wskazał, że pracodawca za ten okres wystawił mu świadectwo pracy z którego wynika, że w tym czasie pracował jako ślusarz, po. mistrza i ślusarz konstrukcyjny, które nie odpowiadają stanowisku na jakie powołuje się odwołujący, tj. wymienionej w wykazie A, dział XIV, poz. 12 pracy przy pracach spawalniczych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Gliwicach poczynił następujące ustalenia:

W dniu 10 stycznia 2014r. ubezpieczony G. W., urodzony (...) złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Do 31 grudnia 1998r. udokumentował ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy – okoliczności te były niesporne pomiędzy stronami.

Na podstawie złożonych przez ubezpieczonego świadectw pracy organ rentowy nie uwzględnił mu do 31 grudnia 1998r. żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1976r. do 30 września 1998r. na stanowisku ślusarza, po. mistrza i ślusarza konstrukcyjnego.

W okresie od 1 sierpnia 1976r. do nadal ubezpieczony G. W. zatrudniony jest w Fabryce (...) S.A. w T.. W toku procesu Sąd ustalił, iż Fabryka (...) S.A. w T. była nowopowstałym przedsiębiorstwem zajmujących się produkcją zmechanizowanych obudów ścianowych dla górnictwa węgla kamiennego. Z tego względu podlegało ministrowi górnictwa, mimo iż faktycznie zajmowało się produkcją w branży metalowej. Było ono podzielone na różne wydziały produkcyjne. Był też wydzielony jako wydział o szczególnym profilu ,wydział prototypowni, zajmujący się produkcją prototypów obudów zgodnie z dokumentacją prototypową opracowaną przez biuro projektowe, a także nietypowych obudów, na specjalne zamówienia, tj. na potrzeby wystaw i ekspozycji i egzemplarze niestandardowe, wykonywał także naprawy w ramach gwarancji. Pozostałą produkcją masową zajmowały się wydziały typowo produkcyjne. W wydziale prototypowni było zatrudnionych 25 fachowców, mających umiejętności do różnych specyficznych prac, którzy uczestniczyli w kolejnych fazach budowy prototypu obudowy.

Zmechanizowane obudowy ścianowe był to ciężki sprzęt do pracy w ekstremalnych warunkach, zatem jego montaż prawie wyłącznie odbywał się w technologii spawalniczej. Były one zbudowane z grubych elementów stalowych, które należało w pierwszej kolejności wyciąć za pomocą palników acetylenowych. Następnie przy użyciu tych samych palników należało sfazować i za pomocą szlifierek dopasować do wymaganych wymiarów, a następnie przy użyciu spawarek elektrycznych połączyć tak przygotowane elementy w całość, oszlifować i wyrównać spoiny, a następnie farbami antykorozyjnymi pokryć gotowy wyrób.

Ubezpieczony w czasie pracy na wydziale prototypowni od 1 sierpnia 1976 do 30 września 1998r zajmował stanowiska ślusarza, po. mistrza i ślusarza konstrukcyjnego. W tym czasie przez pełne dniówki robocze zajmował się pracami związanymi z wycinaniem, docinaniem i dopasowywaniem za pomocą palnika acetylenowego elementów do dalszej produkcji. Następnie elementy te oszlifowywał z rdzy, ostrych i nierównych krawędzi, poczym szczepiał je, tj. za pomocą spawarki elektrycznej łączył punktowymi spawami. Po szczepieniu poszczególnych elementów w całość, ostateczne łączenie ciągłymi spawami wykonywał spawacz, zaś po zakończeniu przez niego pracy odwołujący ponownie za pomocą szlifierki wyrównywał spoiny i oczyszczał z rdzy, a następnie farbą antykorozyjną (minią) wykonywał ręcznie powłoki malarskie. W czasie prac montażowych oprócz spawarki i szlifierki, posługiwał się również młotami pneumatycznymi, którymi wibracyjnie usuwał większe nadlewki i fragmenty rdzy oraz montował części hydrauliki

siłowej, będącej elementem obudowy. W czasie, gdy nie zajmował się pracami spawalniczymi, to pracę wykonywał bezpośrednio obok stanowisk spawalniczych. Jego praca w takim charakterze była wykonywana przez pełne dniówki robocze, tj. przez 8 godzin i więcej. Otrzymywał z tytułu tej pracy dodatek za pracę w warunkach szczególnych oraz mleko i okresowo posiłki regeneracyjne. Ubezpieczony podstawowe uprawnienia do spawania uzyskał w pracy u poprzedniego pracodawcy.

Sporadycznie 1-2 razy w roku, był kierowany na kilkudniowe wyjazdy na targi przemysłowe, do montażu wystawianych tam obudów, z kolei w czasie gdy powierzono mu funkcję p.o. mistrza, to faktycznie doraźnie pełnił funkcję brygadzysty pracującego razem z brygadą.

Razem z ubezpieczonym w spornym okresie pracowali T. L. i J. K. - ślusarze wykonujący taką samą pracę jak odwołujący oraz J. S. – kierownik wydziału prototypowni, przełożony odwołującego .

W sprawie z odwołania T. L. toczącej się w tut. Sądzie pod sygn. VIII U 761/04, prawomocnym wyrokiem z 2 grudnia 2004r. przyznano mu prawo do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, zeznań świadków T. L. i J. K. (zapis nagrania protokołu z rozprawy

w dniu 13 maja 2014r. minuty od 15:28 i nast.) oraz J. S. (zapis nagrania protokołu z rozprawy w dniu 24 czerwca 2014r. minuty od 1:22 i nast.), a także w oparciu o akta osobowe ubezpieczonego (koperta k.17) oraz akta tut. Sądu o sygnaturze VIII U 761/04 dot. T. L.. Zgromadzona w sprawie dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości, a zeznania świadków są spójne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, dając łącznie pełny obraz przebiegu i charakteru zatrudnienia odwołującego w spornym okresie. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U.

z 2009r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat

2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym

co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Kwestie posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie przystąpienia do OFE nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy nie zaliczył do takiej pracy żadnego okresu zatrudnienia odwołującego.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd uznał, że ubezpieczony G. W. na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu praca ubezpieczonego w Fabryce (...) S.A. w T. od 1 sierpnia 1976r. do 30 września 1998r. na stanowisku ślusarza, po. mistrza i ślusarza konstrukcyjnego była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, tj. przy szlifowaniu wyrobów metalowych, wypalaniu palnikiem acetylenowym, szepianiu (punktowym spawaniu) spawarką elektryczną przy czyszczeniu i montażu z użyciem urządzeń udarowych oraz malowaniu farbami antykorozyjnymi.

Zgodnie z wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego są prace wymienione: w dziale III poz. 78 przy szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym, w dziale III poz. 72 przy malowaniu minią, w dziale XIV poz. 12, przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym, a także w dziale XIV poz. 18 przy obsłudze urządzeń i narzędzi wibracyjnych lub udarowych.

Sąd uznał, że w okresie spornym odwołujący pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie nie wykonywał innych czynności niż związane z opisanymi pracami. Na taką ocenę charakteru jego pracy pozostaje bez wpływu fakt, że dwa razy w roku wyjeżdżał na targi wystawiennicze, bowiem były to wyjazdy incydentalne.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym charakter pracy ubezpieczonego, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Dodatkowo Sąd orzekający w niniejszej sprawie badając charakter pracy ślusarzy świadczonej w dziale prototypowni Fabryki (...) S.A. w T. wziął pod uwagę również ustalenia poczynione w tym zakresie przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie o sygnaturze VIII U 761/04 dot. T. L., który był świadkiem w niniejszej sprawie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Bez znaczenia pozostaje także fakt, że odwołujący nie przedłożył za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Nadto Sąd uznał, że z momentem złożenia wniosku emerytalnego odwołujący spełnił wszystkie warunki uprawniające go do otrzymania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2014r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

SSO Mariola Szmajduch